

Statens Vegvesen

Vår dato	28. september 2026
Deres dato	2. juli 2026
Vår referanse	MPJ
Deres referanse	26/181027-1

Høring om nullutslippssoner

NHO Mat og Drikke viser til Statens Vegvesens høring av forslag til endringer i vegtrafikkloven, ny forskrift om nullutslippssoner for motorvogner og endringer i skiltforskriften.

Høringen er relevant for våre medlemmer, særlig for medlemmer som har egen distribusjon, bynær produksjon og hyppige leveranser til sentrumsområder i norske byer. Eksempler på bedrifter som kan påvirkes av dette er bakerier med utsalg i byer, mindre produsenter av drikkevarer, spesialprodusenter som selger direkte til serviceleddet, selskaper som har egne fryse- og kjølebiler, og små- og mellomstore bedrifter som ikke kan investere i elektriske løsninger, for å nevne noen.

NHO Mat og Drikke mener:

- Ved å gi adgang til å innføre nullutslippssoner, er det viktig for NHO Mat og Drikke at dette gjøres på en måte som hensyntar næringslivets behov og tar høyde for vilkårene som preger mat- og drikkebransjen. Videre er det viktig å opprettholde kapasitet og kompetanse transport og distribusjon av mat og drikke i et beredskapsperspektiv.
- I de kommunale konsekvensutredninger som skal legges til grunn for eventuelle nullutslippssoner, må det vurderes hva en slik sone vil ha å si for ferskvarelogistikk, kjøle- og frysetransport og kostnader for små- og mellomstore bedrifter. Det må videre stilles krav om dialog med berørte næringsaktører før kommuner etablerer nullutslippssoner, og vurderes eventuelle unntak i lokal forskrift når dette er relevant.
- Det må tilrettelegges for overgangsordninger for vare- og lastebiler der nullutslippsalternativer ikke er kommersielt modne for å hindre uforholdsmessige kostnader for bedrifter.
- Det bør sikres harmonisering på tvers av kommuner der det er mulig for å sikre et enkelt og oversiktlig regelverk som bedriftene må forholde seg til.
- Videre må kommunene tilrettelegge for tilstrekkelig ladeinfrastruktur for næringstransport før eventuell sone etableres.
- Automatisk kontroll må ha høy kvalitet, tydelig skilting og gode klageordninger for å unngå uriktige gebyrer og eventuelt merarbeid og ekstra kostnader for bedrifter.

Konsekvenser for mat og drikkedistribusjon

Mat- og drikkenæringen har enkelte logistiske særtrekk som det må tas høyde for i arbeidet med regelendringer for nullutslippssoner. Ferske bakevarer, kjøle- og frysevarer og andre tidskritiske produkter kan kreve regelmessige leveranser med korte tidsvinduer. Ved utfordringer knyttet til leveringen av denne type varer risikerer man at kvalitet, matsikkerhet, holdbarhet, og kundenes tilgang på varer kan påvirkes negativt. NHO Mat og Drikke erfarer særlige utfordringer knyttet til bakeriproduksjon og produsenter som er avhengige av temperaturregulert transport.

For mange bakerier kan det være en utfordring at produksjonssted kan være lokalisert utenfor en nullutslippssone, mens utsalgsstedene ofte er bynære. Man risikerer at flere av disse blir nødt til å skifte ut deler av bilparken sin tidligere enn planlagt, endre distribusjonsopplegget eller vil måtte kjøpe eksterne transporttjenester. NHO Mat og Drikke er særlig bekymret for mindre bedrifter som vil kunne få betraktelige merkostnader som følge av dette.

Lignende problemstillinger med utskiftning av bilparken oppstår også for produsenter som er avhengig av temperaturregulert transport. Den begrensede tilgjengeligheten av egnede nullutslippskjøretøy til kjøle- og frysetransport vil kunne gjøre det både krevende og kostbart for bedrifter å omstille seg til kravene som nullutslippssoner vil kunne medføre.

NHO Mat og Drikke mener derfor at det må være realistiske overgangsperioder, særlig for varebiler og temperaturregulert transport. Lengden på overgangsperioden bør vurderes ut fra kjøretøytype, forventet levetid på kjøretøyene og tilgjengeligheten av egnede nullutslippsalternativer. Ordningene burde utformes på en måte som tilrettelegger for innføring av nullutslippskjøretøy som del av ordinære investerings- og utskiftingsløp. Det er essensielt at nullutslippssoner ikke utformes slik at de potensielt negativt påvirker leveringssikkerhet og bidrar til økte kostnader for små bedrifter.

Kommuner og ladeinfrastruktur

I høringsnotatet under kapittel 14.5.8, står det at «kommunen må foreta en grundig vurdering av om det vil være behov for å gi ytterligere unntak for visse motorvogner bl.a. for å kunne opprettholde et tilstrekkelig tjeneste- og servicetilbud i sonen.

NHO Mat og Drikke støtter at det åpnes for muligheter for ytterligere unntak i lokal forskrift. Vi mener det er riktig at kommunene selv skal kunne hensynta lokale forhold og servicetilbudet i egne byer, da kommunene sitter på kunnskapen og dialogen med lokalt næringsliv.

Videre er det viktig at det i kommunale konsekvensutredninger som skal legges til grunn for eventuelle nullutslippssoner, må vurderes hva en slik sone vil ha å si for ferskvarelogistikk, kjøle- og frysetransport og kostnader for små- og mellomstore bedrifter. Det må videre stilles krav om dialog med berørte næringsaktører før kommuner etablerer nullutslippssoner, og vurderes eventuelle unntak i lokal forskrift hvis relevant, slik drøftet i kapittel 14.5.8 av høringsnotatet.

Ved innføring av nullutslippssones må også tilstrekkelig ladeinfrastruktur for berørt næringstransport inngå som forutsetning. Det er videre viktig å påpeke at behovene til varebiler, lastebiler og temperaturregulert transport kan avvike fra personbiltransportens behov. Kommuner som vurderer innføring av nullutslippssoner, bør derfor dokumentere at infrastrukturen har tilstrekkelig kapasitet og er egnet for de aktuelle kjøretøyene.

Håndheving av nullutslippssoner

Høringsnotatet legger til grunn automatisk kontroll som en mulighet for å kontrollere nullutslippssoner. Det er viktig for våre medlemsbedrifter at automatisk kontroll ikke blir synonymt med automatisk håndheving. NHO Mat og Drikke støtter derfor forslaget i kapittel 8.3 om at forholdsmessighet vektlegges før man innfører automatisk håndheving. Både automatisk kontroll og håndheving må utformes slik at den har høy kvalitet, tydelig skilting og gode klageordninger for å unngå uriktige gebyrer og eventuelt merarbeid og ekstra kostnader for bedrifter.

Med vennlig hilsen
NHO Mat og Drikke

Terje Sletnes
Direktør for analyse og politikk

Mats Jensen
Rådgiver